

Ceza Muhakemesinde Bilgisayar Araması (CMK md.134)

Av. Resul GÖKSOY
TBB Bilişim Komisyonu Yürütme Kurulu Üyesi
İzmir Barosu

Ceza Muhakemesinde Bilgisayar Araması

DİJİTAL VERİ-DİJİTAL DELİL AYRIMI

- **Dijital veri**, “*bilişim sistemlerinin üzerinde işlem yapabildiği, bu işlemlere dayalı sonuçlar üretebildiği, saklayabildiği, sakladıklarını sonradan tekrar okuyup işleyebildiği ve diğer bilişim sistemlerine iletebildiği her türlü bilgi*” olarak tanımlanabilir.
- **Dijital delil**, bir dijital araç üzerinde saklanan veya bu araçlar aracılığıyla iletilen verilerin, soruşturma açısından değeri olan kısmıdır.

Ceza Muhakemesinde Bilgisayar Araması

DİJİTAL VERİLERİN ÖZELLİKLERİ

- Dijital veriler kolaylıkla kopyalanabilir ve çoğaltılabilirler.
- Dijital veriler manyetik alan, sıcaklık, nem gibi sebeplerle bozulabilirler.
- Dijital veriler, üzerinde işlem yapılarak kolayca değiştirilebilirler.
- Dijital veriler, tekrar elde edilemeyecek şekilde silinebilirler.

Ceza Muhakemesinde Bilgisayar Araması

DİJİTAL VERİLERİN ÖZELLİKLERİ

- Dijital veriler, gizlenmiş veya şifrelenmiş başka verileri üzerlerinde barındırabilirler.
- Dijital verilerin, dijital delil olarak kabulü için aslına uygun olduklarının ve değiştirilmemiş olduklarının ispat edilmesi de zorunludur.

Ceza Muhakemesinde Bilgisayar Araması

DİJİTAL VERİLERİN ÖZELLİKLERİ

- En iyi delil kuralı, bir olayın ispatlanabilmesi için, delilin aslının mahkeme huzurunda incelenmiş/tartışılmış olmasını gerektirir. Dijital deliller söz konusu olduğunda bu mümkün olmayabilir. Delilin aslının mahkeme huzurunda incelenmesi, dijital delillerin tespit edilme ve analizi süreçlerine aykırıdır.

Ceza Muhakemesinde Bilgisayar Araması

DİJİTAL DELİLLERİN ÖZELLİKLERİ

- Dijital deliller, gözle görülemeyen, soyut verilerden oluşurlar. Bu delillerin varlığının anlaşılabilmesi, analog veya fiziki delillerden farklı olarak, yardımcı cihaz ve yazılımlar ile mümkündür. Örneğin; bir metin belgesinde bulunan veriyi görebilmek için yazıcıdan çıktı almak veya ekranda görüntülemek gerekir.

Ceza Muhakemesinde Bilgisayar Araması

DİJİTAL DELİLLERİN ÖZELLİKLERİ

- Çıktılar delilin kendisi değildir; delilin kendisi bizzat dijital ortamdaki halidir. Çünkü bu tür görüntüleme yönteminde dosyaya ait üstveri bilgisini görmek mümkün olmayacaktır.
- Bu delillere ulaşım ancak elektrik enerjisi ve bir takım yardımcı araçlar ile mümkündür.
- Bu delillerin bütünlükleri korunduğu ölçüde geçerlilikleri kabul edilebilir.

Ceza Muhakemesinde Bilgisayar Araması

DİJİTAL DELİLLERİN BULUNABİLECEĞİ ORTAMLAR

- Bilgisayarlar
- Veri Depolama Birimleri
- Bilgisayar Ağları
- Bilgisayar Yongaları
- Mobil Cihazlar
- Bilgisayar Çevre Birimleri
- Televizyonlar
- Elektronik Postalar
- Anlık Mesajlaşma Uyg.
- Sosyal Medya
- Bulut Sistemler
- Elektronik Steganografi

Ceza Muhakemesinde Bilgisayar Araması

BİLGİSAYAR? KÜTÜK?

Cep telefonu, tablet vb. dijital araçlar CMK md.116 ve md.127 çerçevesinde arama, kopyalama ve elkoyma tedbirine konu olabilir mi?

Ceza Muhakemesinde Bilgisayar Araması

BİLGİSAYAR? KÜTÜK?

Harici disk, flash bellek, hafıza kartı, sim kart, CD/DVD vb. veri depolama birimleri CMK md.116 ve md.127 çerçevesinde arama, kopyalama ve elkoyma tedbirine konu olabilir mi?

Ceza Muhakemesinde Bilgisayar Araması

AKIŞ HALİNDEKİ VERİLER?

?

E-posta, Whatsapp, Skype vb. iletişim yazılımları aracılığı ile işlenen veriler hakkında tedbire nasıl başvurulacak?

Ceza Muhakemesinde Bilgisayar Araması

KANUN MADDESİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

- «*soruşturmada*» kavramı
- «*Kuvvetli şüphe sebeplerinin varlığı ve başka surette delil elde etme imkânının bulunmaması*» kavramı
- «*bilgisayar ve bilgisayar programları ile bilgisayar kütüklerinde*» kavramı
- «*kopya çıkarılmasına*» ve «*Kopyası alınan veriler kâğıda yazdırılarak*» kavramı
- «*işlemin uzun sürecektir olması*» kavramı
- «*şüpheliye veya vekiline*» kavramı

Ceza Muhakemesinde Bilgisayar Araması

KANUN MADDESİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

► Kim karar verir?

Hakim veya Cumhuriyet savcısı

► Savcı karar verirse;

24 saat + 24 saat onay süreci

Ceza Muhakemesinde Bilgisayar Araması

KANUN MADDESİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

► Hangi hallerde elkonulabilir?

Şifrenin çözülememesinden dolayı girilememesi

Gizlenmiş bilgilere ulaşılamaması

İşlemin uzun sürecek olması

Ceza Muhakemesinde Bilgisayar Araması

KANUN MADDESİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

► Ne kadar süre elkonulabilir?

Gerekli kopyaların alınabilmesi için gerekli olan en kısa süre

Şifre çözülür veya gerekli kopya alınırsa elkonulan cihazlar «*gecikme olmaksızın*» iade edilir.

Ceza Muhakemesinde Bilgisayar Araması

KANUN MADDESİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

- Elkonulmasına mecbur kalındığında «*elkoyma işlemi sırasında, sistemdeki bütün verilerin yedeklemesi yapılır*» hükmü nasıl uygulanacak?

Yedek alabiliyorsan zaten elkoyma yapamazsın?

Elkoyma sırasında alınan yedekten bir kopya şüpheli veya vekiline nasıl vereceksin?

Ceza Muhakemesinde Bilgisayar Araması

YARGITAYIN DEĞERLENDİRMELERİ

- ... şüphelinin **cep telefonu** ile varsa bilgisayarında, koşulların oluşması halinde, CMK'nın 134 . maddesine göre arama ve el koyma işlemleri gerçekleştirilerek...

**YARGITAY 4. CEZA DAİRESİ E. 2019/6229 K. 2019/18530 T.
28.11.2019**

Ceza Muhakemesinde Bilgisayar Araması

YARGITAYIN DEĞERLENDİRMELERİ

- ... şüphe üzerine durdurulan sanığın cep telefonunun Cumhuriyet savcısının emri ya da mahkeme **kararı olmadan kolluk görevlileri tarafından incelendiği** ... işlevi itibarıyla bilgisayar niteliğinde olan cep telefonu üzerinde inceleme yapılabilmesi için CMK'nın 134. maddesi uyarınca hakim kararı alınması gerektiği...

**YARGITAY 17. CEZA DAİRESİ E. 2015/27517 K. 2017/1716 T.
15.2.2017**

Ceza Muhakemesinde Bilgisayar Araması

YARGITAYIN DEĞERLENDİRMELERİ

- ... arama ve elkoymanın özel bir hali olarak CMK'nın 134. maddesinde düzenlenen ve özel hayatın gizliliğine daha fazla müdahale içermesi sebebiyle kanun koyucu tarafından **genel arama ve elkoymadan daha sıkı koşullara tabi** tutulan bilgisayarlarda...

YARGITAY 16. CEZA DAİRESİ E. 2015/2056 K. 2017/5023 T.

21.9.2017

Ceza Muhakemesinde Bilgisayar Araması

YARGITAYIN DEĞERLENDİRMELERİ

- ...aramayı gerçekleştiren kişilerce elkoyma işlemine geçildiği sırada sistemdeki verilerin yedeklemesi (imaj-adli kopya) yapılmadan ve yedekten bir kopya alınıp şüpheli veya vekiline verilmeden...

**YARGITAY 16. CEZA DAİRESİ E. 2015/2056 K. 2017/5023 T.
21.9.2017**

Ceza Muhakemesinde Bilgisayar Araması

YARGITAYIN DEĞERLENDİRMELERİ

- ...yukarda yazılı nedenlerden dolayı mahalde yedekleme ve yedekten kopya verme olanağının bulunmadığının objektif olarak kabulünde zorunluluk bulunan hallerde, aramayı yapan kolluk birimince dijital delillere müdahaleyi önleyecek şekilde, seri numaraları tutanağa yazılmak suretiyle usulüne uygun olarak zapt edilip mühürlenmeden...

**YARGITAY 16. CEZA DAİRESİ E. 2015/2056 K. 2017/5023 T.
21.9.2017**

Ceza Muhakemesinde Bilgisayar Araması

YARGITAYIN DEĞERLENDİRMELERİ

- ...şüpheli veya müdafinin istemesi halinde **nezaret etme ve denetleme imkanı sağlanarak** inceleme mahalline kadar eşlik etmesi sağlanmadan ve bu yerde şüpheli veya **müdafinin hazır bulunmasına imkan verildikten sonra** mümkün olan en kısa süre içinde mühür açılıp, dijital medyanın derhal imajının alınarak ilgisine de **imajlardan bir kopya ve orijinal medya** teslim edilmeden...

**YARGITAY 16. CEZA DAİRESİ E. 2015/2056 K. 2017/5023 T.
21.9.2017**

Ceza Muhakemesinde Bilgisayar Araması

YARGITAYIN DEĞERLENDİRMELERİ

- ...yine sanık veya müdafinin mühür açma işlemi sırasında hazır bulunmasının mümkün olmadığı hallerde, mühür açma işleminin arama ve el koyma kararını veren hakim huzurunda açılarak imaj alma işleminin bu sırada yapılması yoluna gidilmeden inceleme yapılması halinde arama ve elkoyma işleminin kanuna ve hukuka uygunluğundan bahsetmek mümkün olmadığı gibi...

**YARGITAY 16. CEZA DAİRESİ E. 2015/2056 K. 2017/5023 T.
21.9.2017**

Ceza Muhakemesinde Bilgisayar Araması

YARGITAYIN DEĞERLENDİRMELERİ

- ...Flash bellek, disket, harici ve dahili hard disk, bilgisayar özelliği içeren noktaları bakımından akıllı telefon ve benzerlerinden elde edilen ve tamamı “**dijital delil**” olarak adlandırılan...

**YARGITAY CEZA GENEL KURULU E. 2017/7-961 K. 2019/622 T.
22.10.2019**

Ceza Muhakemesinde Bilgisayar Araması

YARGITAYIN DEĞERLENDİRMELERİ

- ...suistimale müsait olan verilerin; sıhhatini ve güvenliğini sağlamak amacıyla ve bireyin özel hayatına, kişisel verilerine yönelik olumsuz tesirleri göz önünde tutularak “**son çare**” olarak başvurulabilecek “özel koşullara bağlı” bir koruma tedbiri olması nedeniyle...

**YARGITAY CEZA GENEL KURULU E. 2017/7-961 K. 2019/622 T.
22.10.2019**

Ceza Muhakemesinde Bilgisayar Araması

YARGITAYIN DEĞERLENDİRMELERİ

► ...CMK'nın 134. maddesinde tanımlanan tedbire başvurabilmek için şu **üç ön şartın** birlikte bulunması gerekmektedir:

- 1) Bir suç şüphesinin mevcudiyetinin bulunması,
- 2) Bir suç şüphesi nedeniyle adli bir soruşturmanın başlatılmış olması,
- 3) Başka surette delil elde etme imkânının bulunmaması...

**YARGITAY CEZA GENEL KURULU E. 2017/7-961 K. 2019/622 T.
22.10.2019**

Ceza Muhakemesinde Bilgisayar Araması

YARGITAYIN DEĞERLENDİRMELERİ

- ...El koyma işlemi sırasında sistemdeki bütün verilerin yedeklenmesi (**imaj alma işlemi**)...

YARGITAY CEZA GENEL KURULU E. 2017/7-961 K. 2019/622 T.
22.10.2019

Ceza Muhakemesinde Bilgisayar Araması

YARGITAYIN DEĞERLENDİRMELERİ

- ...sanık tarafından gösterilen **rızanın yeterli olmayacağı** ve mutlaka “Bilgisayarlarda, bilgisayar programlarında ve kütüklerinde arama, kopyalama ve elkoyma” başlıklı CMK'nın 134. maddesine göre hâkim kararı alınması gerektiği...

**YARGITAY CEZA GENEL KURULU E. 2017/7-961 K. 2019/622 T.
22.10.2019**

Ceza Muhakemesinde Bilgisayar Araması

YARGITAYIN DEĞERLENDİRMELERİ

- ...davacıya ait bilgisayarların **imajlarının alınarak davacıya iadesi yerine**, bahse konu bilgisayarlara 22.01.2015 tarihinde el konularak ancak 16.02.2015 tarihinde davacıya iade edilmesi suretiyle arama kararının ölçsüz şekilde gerçekleştirilmesi sebebiyle davacı lehine makul bir miktar **manevi tazminata hükmolunması** gerekirken...

YARGITAY 12. CEZA DAİRESİ E. 2017/9779 K. 2018/7640 T. 5.7.2018

Ceza Muhakemesinde Bilgisayar Araması

YARGITAYIN DEĞERLENDİRMELERİ

- ...Anayasa Mahkemesi, 19/11/2014 tarih ve 2013/6183 Başvuru numaralı kararda aramada ihtiyar heyetinden veya komşulardan **iki kişi bulundurulmadan yapılan arama** sonucunda elde edilen hukuka aykırı delillerin hükme esas alınarak adil yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verdiği...

**YARGITAY 19. CEZA DAİRESİ E. 2016/8278 K. 2018/9380 T.
25.9.2018**

Ceza Muhakemesinde Bilgisayar Araması

YARGITAYIN DEĞERLENDİRMELERİ

- "...Cumhuriyet savcısı hazır olmaksızın konut, işyeri veya diğer kapalı yerlerde arama yapabilmek için o yer ihtiyar heyetinden veya komşulardan iki kişi bulundurulur" amir hükmüne aykırı olarak o yer ihtiyar heyetinden veya komşulardan **iki kişi hazır bulundurulmaksızın** yapılması...

**YARGITAY CEZA GENEL KURULU E. 2013/9-464 K. 2015/132 T.
28.4.2015**

Ceza Muhakemesinde Bilgisayar Araması (CMK md.134)

Av. Resul GÖKSOY
TBB Bilişim Komisyonu Yürütme Kurulu Üyesi
İzmir Barosu

TEŞEKKÜRLER...